

Johanna Ojala-Niemelä sd ym.

Talousarvioaloite kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ehdotetun määrärahan vähentämisestä (-30 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Hallitus on nostanut kehitysyhteistyön finanssisijoitukset viime vuosina yhteensä yli 200 miljoonaan euroon vuodessa. Varsinainen kehitysyhteistyön finanssisijoitusmomentti on nostettu 130—140 miljoonaan euroon vuodessa, minkä lisäksi finanssisijoituksia on kanavoitu muilta momenteilta muun muassa Euroopan kehitysrahastolle, Finnfundille sekä korkotukina muiden rahoitusinstrumenttien kautta.

Finanssisijoitukset eivät ole ongelmattomia. Keskeinen ongelma on, ettei niiden vaikuttavuudesta ole luotettavaa näyttöä. Ulkoasianministeriö nosti tämän esiin raportissaan vuonna 2016. Ongelma on kansainvälinen, minkä vuoksi finanssisijoituksia on arvosteltu läpinäkymättömyydestä muun muassa Euroopan parlamentin tutkimuksissa. Niissä on esitetty näyttöä, että finanssisijoitukset ovat johtaneet rahavirtoihin kehitysmaista kehittyneisiin maihin, joukossa myös veronkiertoon viittaavia rahansiirtoja. Finanssisijoitukset ovat myös tehottomia varojen ohjaamisessa kaikkein kehittymättöimpiin maihin.

Finanssisijoitusten kasvu on kansainvälinen ilmiö. Se on johtanut rahoituksen ylitarjontaan, minkä vuoksi riskit ovat kasvaneet ja sijoitukset ovat syrjäyttäneet yksityistä rahoitusta sen sijaan, että ne olisivat luoneet uutta. Tällaisesta on näyttöä esimerkiksi Ruotsissa.

Hallituksen linjan muutos on johtanut leikkauksiin varsinaisesta kehitysyhteistyöstä: monen- ja kahdenvälisestä kehitysyhteistyöstä sekä kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöstä, vaikka ne on todettu tehokkaimmiksi työkaluiksi kaikkein köyhimpien maiden ja niissä asuvien ihmisten tukemiseen sekä julkisen sektorin vahvistamiseen. On jopa nähtävissä merkkejä siitä, että kehitysyhteistyörahoja on ohjattu yritysten tukemiseen, jolloin on vaarana, että kehitystavoitteet jäävät si- vuosaan. Esimerkiksi viime vuonna sijoitettiin 114 miljoonaa euroa Suomi-IFC-rahastoon, jonka kautta tehtyä rahoitusta markkinoitiin erityisesti suomalaisille yrityksille.

Finanssisijoitusmäärärahoja olisi syytä leikata, kunnes niiden vaikuttavuudesta saadaan uskottavaa näyttöä. Kansainvälisiltä kehitysrahastoilta, tukia saavilta yrityksiltä ja Finnfundilta on vaadittava läpinäkyvää raportointia, jotta Suomi voi varmistaa varojen tehokkaan käytön. Esimerkiksi Finnfundissa on parhaillaan käynnissä evaluaatio, jonka tulokset ovat tiedossa loppuvuodesta.

Rahoitusta olisi syytä suunnata finanssisijoitusten sijaan monen- ja kahdenväliseen yhteistyöhön sekä kansalaisjärjestöille, sillä tällainen yhteistyö tukee tehokkaasti heikompia maita ja luo edel-

Talousarvioaloite TAA 382/2018 vp

lytyksiä kehitysmaiden omaehtoiselle kehitykselle. Esimerkiksi veronkantokyvyn vahvistuminen asettaa kehitysmaiden hallitukset vastuuseen kansalaisilleen varojen tehokkaasta käytöstä. Kansalaisjärjestöjen toiminta on todettu evaluaatioissa tehokkaaksi kehitysyhteistyön muodoksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta vähentää 30 000 000 euroa momentilta 24.30.89 kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin ehdotetusta määrärahasta.

Helsingissä 28.9.2018

Johanna Ojala-Niemelä sd
Suna Kymäläinen sd
Pia Viitanen sd
Kristiina Salonen sd
Harry Wallin sd
Tytti Tuppurainen sd
Erkki Tuomioja sd
Pilvi Torsti sd
Ville Skinnari sd
Anneli Kiljunen sd
Satu Taavitsainen sd
Maria Tolppanen sd
Antti Rinne sd
Joona Räsänen sd
Sirpa Paatero sd
Ilmari Nurminen sd
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Katja Taimela sd
Timo Harakka sd
Riitta Mäkinen sd
Lauri Ihalainen sd
Riitta Myller sd
Sanna Marin sd
Maarit Feldt-Ranta sd
Tarja Filatov sd
Jukka Gustafsson sd
Maria Guzenina sd